Een evidence-based richtlijn voor palliatieve zorg - constipatie en diarree

Haio: VAN MUYSEN Laurens , KUL
Promotor: DE LEPELEIRE Jan , KUL
Praktijkopleider: ROELOFS Annemiek

Context: Goede palliatieve geneeskunde vraagt om een medicatie-oppuntstelling omwille van veranderde zorgnoden en – wensen. Ondanks het bestaan van hulpmiddelen voor deze oppuntstelling bij andere subpopulaties, ontbreken deze voor de palliatieve patiënt. Een eerder ontwikkelde ‘medicatietool bij palliatieve patiënten’ was een eerste aanzet, maar moet echter op evidence-based wijze verder onderbouwd worden.

Onderzoeksvraag: In deze masterproef werd bij palliatieve patiënten met een levensverwachting van minder dan 3 maanden nagegaan wat het effect is van osmotische-, contact-, volumevergrotende- en rectale laxativa, opioïd-antagonisten en dieetmaatregelen op constipatie, en wat het effect is van orale rehydratatie solutie, probiotica en dieetmaatregelen op diarree.

Methode: Het Duodecim adaptatie-protocol, ontwikkeld door EBPracticeNet, werd samen met een expertenraadpleging gebruikt om de aanbevelingen van de oorspronkelijke ‘medicatietool bij palliatieve patiënten’ te toetsen aan de meest recente wetenschappelijke evidentie en aan te passen aan de Belgische zorgcontext.

Resultaten: Er werd een evidence-based richtlijn ontwikkeld met volgende aanbevelingen: start laxativa bij palliatieve patiënten met constipatie (GRADE 1B), vermijd volumevergrotende laxativa bij palliatieve patiënten met constipatie (GRADE 1C), overweeg opioïd-antagonisten bij palliatieve patiënten met constipatie die opioïden toegediend krijgen en refractair zijn aan laxativa (GRADE 2B), overweeg rectale laxativa bij palliatieve patiënten met constipatie bij onvoldoende beterschap onder optimale orale therapie met laxativa of bij faecale impactie (Good clinical practice point), vermijd dieetmaatregelen bij palliatieve patiënten met constipatie (GRADE 1C), stop polymeer-gebaseerde ORS bij palliatieve patiënten met diarree (GRADE 1C), overweeg het stoppen van probiotica bij palliatieve patiënten met radio- en/of chemotherapie geïnduceerde diarree (GRADE 2C), overweeg probiotica in de preventieve setting bij palliatieve patiënten tijdens radiotherapie (GRADE 2B), stop dieetmaatregelen bij palliatieve patiënten met diarree (GRADE 1C).

Conclusie: Met de vermelde aanbevelingen kunnen artsen ondersteund worden in de zorg voor palliatieve patiënten met een geschatte levensverwachting van minder dan 3 maanden wat betreft medicatie-oppuntstelling en symptoomcontrole.